

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**GÁRDONYI GÉZA
ÁLTALÁNOS ISKOLA
SORKIFALUD**

Tartalom

1. Bevezető.....	4
2. Az iskola jogi státusa	5
3. Nevelési program	6
3.1 Alapelvek, célrendszer, értékrend	6
3.1.1 Alapelvek	6
3.1.2 Célrendszer.....	7
3.1.2.1 Pályaorientáció.....	7
3.1.2.2 Közösségi élet, hazaszeretet.....	7
3.1.2.3 Személyiségfejlesztés.....	8
3.1.3 Értékrend.....	8
3.2 Nevelési céljaink, feladataink	9
3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere.....	11
3.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
3.5 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
3.5.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai	15
3.5.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	16
3.6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdők segítése.....	17
3.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	20
3.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	20
3.7.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	20
3.7.3 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	21
3.7.4 Gyermek- és ifjúságvédelem.....	23
3.8 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	24
3.9 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	25
3.10 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	26
3.10.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	26
3.10.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	27
3.10.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel	28
3.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	29
3.11.1 A vizsgaszabályzat hatálya	29
3.11.2 Az értékelés rendje.....	29
3.11.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	30
3.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	33
4. Az intézmény helyi tanterve.....	34
4.1 A választott kerettanterv megnevezése	34
4.2 A választott kerettanterv feletti óraszám	35
4.2.1 Óraterv a tagiskola összevont évfolyamaira.....	36
4.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	36
4.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	37
4.4.1 Pedagógiai, nevelési feladatok az egyes szakaszokban.....	39

4.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás programja	41
4.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	42
4.6.1 Időkeretek felosztása	43
4.7 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái és követelményei, a tanuló tudása értékelésének és minősítésének módja.....	43
4.7.1 A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.....	43
4.7.2 A tanulók ellenőrzése, értékelése	44
4.7.3 Az értékelés rendszeressége	45
4.7.4 Tantárgyi értékelés	45
4.7.5 Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	47
4.7.6 A magasabb évfolyamba lépés feltételei	49
4.8 Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	49
4.9 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	50
4.10 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	50
4.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	53
4.11.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	53
4.11.2 Az iskola környezeti nevelési elvei	55
4.12 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	60
4.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	61
4.13.1 A magatartás minősítésének elvei	61
4.13.2 A szorgalom minősítésének elvei.....	62
4.13.3 A tanulók jutalmazásának iskolai elvei	63
4.14 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	63
4.15 A nevelőtestület által fontosnak tartott elvek	64
VÉLEMÉNYEZÉSI, EGYETÉRTÉSI, JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK:	66

1.Bevezető

"Kettős úton halad az emberi élet:
Az egyik a gyakorlat, másik az elmélet"

Nincs okunk kételkedni a mottóban megidézett Arany János szavainak igazságában. Mégis arra törekedtünk, hogy az alább megfogalmazott dokumentum gyakorlati útmutató legyen mindazok számára, akik hivatalból, vagy személyes érintettség okán a Gárdonyi Géza Általános Iskolával hosszabb-rövidebb időre kapcsolatba kerülnek.

A pedagógiai programnak, mint műfajnak a magyar közoktatásban évtizedes hagyománya van. Elkészítése lehetőséget teremt az autonóm nevelőtestületnek működése felülvizsgálatára, szakmai stratégia önálló megfogalmazására. Szerződéses jellege pedig kölcsönös garanciát biztosít az iskolafenntartó, az iskolahasználók és az iskola dolgozói számára egyaránt.

A pedagógiai program a képzési ciklus egészére vonatkozóan határozza meg a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatának helyi pedagógiai elveit, gyakorlatát, tanterveit, az iskola működésének feltételeit. A nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapdokumentum átfogja az iskola működésének minden területét.

Szerencsére - mint minden más iskolának - a mi iskolánknak is vannak hagyományai, hosszú távon formálódott gyakorlata, szabályai, melyek nem teszik lehetővé, hogy radikálisan más, speciális program bevezetésére történjen kísérlet, mint ami szerves fejlődése során kialakult.

Feladatunk a programalkotás keretében a szakszerűség biztosítása és a szükséges változtatások körültekintő végrehajtása.

Nem lehet célunk az intézménnyel kapcsolatban álló személyek különböző értékrendjéhez igazodni. Kötelességünk viszont, hogy az itt lakók - elsősorban a szülők - iskolával szembeni elvárásainak pedagógiai, szakmai szempontok alapján a lehető legjobban meg tudjunk felelni, a hatályos jogszabályi előírások szem előtt tartásával.

A hagyomány is kötelez bennünket, mai tanítókat, tanárokat, hogy falun élő tanítványaink esélyei a városi gyerekekéhez hasonlóak legyenek.

Sorkifalud, 2013. március

Simon Zsolt
igazgató

2. Az iskola jogi státusa

Az iskola elnevezése:	Gárdonyi Géza Általános Iskola
Az iskola székhelye:	9774 Sorkifalud, Kossuth u. 75.
Fenntartó szerv:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szombathelyi Tankerület
OM azonosító:	036699
Intézményi kód:	168010
Tagintézmény:	Sorkifaludi Gárdonyi Géza Általános Iskola Sorokpolányi Tagintézménye 9773 Sorokpolány, Petőfi u. 19.

3. Nevelési program

3.1 Alapelvek, célrendszer, értékrend

3.1.1 Alapelvek

Az a hitvallás vezérel bennünket, hogy a szülők választása alapján gondjainkra bízott gyermekek - szellemi, lelki és testi fejlődésüket segítve - egyéni és közösségi élete kiegyensúlyozottá és sikeresé válhasson.

A személyiség formálódása, kialakulása meghatározó szakasz az ember életében, ezért legfőbb alapelvünk, hogy ezt a folyamatot pedagógus hivatástudattal szolgáljuk, feltételeit megteremtjük.

Iskolánk egy kistelepülésen lévő 8 évfolyamos általános iskola, melynek alapfeladata az általános műveltséget megalapozó oktatás és nevelés, amely biztosítja a továbbtanuláshoz és a gyakorlati élethez szükséges ismereteket.

Ennek érdekében és helyzetünkből adódóan felvállalunk egy olyan, a tanulók személyiségét és képességeit messzemenően figyelembe vevő nevelést és oktatást, melynek eredményeként tanulóink:

- megalapozott tudással és megfelelő önismerettel, önértékeléssel rendelkeznek ahhoz, hogy a számukra reális középfokú intézményben folytathassák tanulmányaikat.
- érzelmileg is kötődnek iskolájukhoz és lakóhelyükhöz, hazájukhoz, ismerik lakókönyvezetük hagyományait.
- személyiségük életkori sajátosságaiknak megfelelően fejlett
- ismerik az egészséges életmód kritériumait és törekednek az alapján való életre.
- a tárgyi tudáson kívül megfelelő manuális képességekkel rendelkeznek
- birtokolják az életkori sajátosságaiknak megfelelő általános műveltséget

Iskolánk négy települést szolgál ki, válogatás nélkül e terület valamennyi tanulójának munkahelye. A családok átlagos társadalmi helyzetűek, nagyobb különbség nincs köztük. Viszont egyre több a munkanélküli szülő.

A szakmához jutás lehetőségét kell feltétlenül szem előtt tartanunk, illetve a tehetségesebb tanulóink gimnáziumba jutását.

Iskolánk és tantestületünk nyitott minden újra, jobbításra. Úgy gondoljuk, hogy felkészültek vagyunk egy olyan program megvalósítására,

- amely gyermekközpontú

- amely a gyakorlati és tárgyi tudást egyaránt fontosnak tartja, amelynek eredményeként az iskola helyet ad a kreativitásnak, biztosítja az együttműködést.

3.1.2 Célrendszer

A fentiek alapján oktató-nevelő munkánk fő irányvonalai, melyek tevékenységünk cél és feladatrendszerét meghatározzák:

3.1.2.1 Pályaorientáció

Mivel a képzési időnk nyolc évfolyamra van tervezve, célunk, hogy tanulóinkat felkészítsük arra, hogy a 9. évfolyamtól más intézményekben folytathassák tanulmányaikat. A továbbépíthető tantárgyi követelmények mellett olyan képességekkel és tájékozottsággal is rendelkezzenek, melynek birtokában reális döntéseket hozhatnak.

Mindehhez szükséges a nevelők, szülők és tanulók összehangolt tudatos munkája.

Feladataink:

- ◆ a megfelelő alapismeretek és készségek kialakítása, ezen belül biztos írási, olvasási, számolási készség.
- ◆ a logikus gondolkodás fejlesztése
- ◆ az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása
- ◆ az egyéni képességek fejlesztése
- ◆ alkalom és lehetőség biztosítása a tanulóknak önmaguk kipróbálására, képességeik bemutatására
- ◆ a pályaválasztáshoz szükséges tanulói önismeret kialakítása
- ◆ a különféle pályairányok, konkrét pályák megismertetése
- ◆ tehetséges tanulóink továbbfejlődésének biztosítása
- ◆ lemaradó tanulók felzárkózásának elősegítése

3.1.2.2 Közösségi élet, hazaszeretet

Célunk, hogy a tanulók az iskolában eltöltött évek alatt pozitív élményeket szerezzenek saját képességeik megtapasztalásával, az iskolai közéletben való részvétellel.

Célunk, hogy a szülőföldhöz, élőhelyhez való kötődést a hagyományok ápolásában való aktív részvétel lehetőségével segítsük, elmélyítsük. Olyan érzelmi kötődés alakuljon ki, hogy az iskolával, a falujával való kapcsolata a későbbiek során is megmaradjon.

Célunk az ökológiai szemléletmód kialakítása, hogy tudatosodjon a felnövekvő nemzedékben az, hogy természeti környezetünk megóvása a jövő záloga.

Feladataink:

- ◆ a hazához, szülőföldhöz való pozitív kötődés kialakítása
- ◆ nemzeti kultúránk ismerete, védelme
- ◆ a közösségi élet normáinak megismertetése
- ◆ az iskolához, a családhoz, a szűkebb környezethez való kötődés kialakítása
- ◆ a közéleti tevékenység lehetőségének biztosítása, késztetés a közéleti tevékenységre
- ◆ a környezet történelmi, kulturális emlékeinek feltárása
- ◆ a helyi hagyományok, népszokások, a helyi emberek életmódjának megismertetése

3.1.2.3 Személyiségfejlesztés

Cél: a tanulók személyiségének fejlesztése, pozitív személyiségvonások kialakítása.

Feladatok:

- ◆ a kultúrált viselkedés írott és íratlan szabályainak megismertetése, pozitív minták közvetítésével
- ◆ tisztelet , udvariasság kialakítása
- ◆ őszinteség, tisztességre való nevelés
- ◆ önállóság fejlesztése
- ◆ egészséges életmód igényének kialakítása
- ◆ megbízhatóság, segítőkészség fejlesztése

3.1.3 Értékrend

Képességeknek megfelelő tudás

Alapvető személyes vonatkozású értéknek tekintjük a megszerzett tudást, mely magában foglalja az önálló ismeretszerzés és önfejlesztés képességét, a fejlett esztétikai érzéket és az egészséges életmódra való tudatos törekvést.

Fontosnak tartjuk, hogy egy kistélepülésen működő általános iskolában is hozzájuthassanak korszerű ismeretekhez a tanulók. Ezért felvállaljuk, hogy kiemelten kezeljük a kommunikációs képességek fejlesztését, az idegen nyelvek oktatását, a ma már az élet minden területén nélkülözhetetlen számítástechnikai ismeretek oktatását, a sportot, és a megnövekedett információáradatban való eligazodást segítő könyvtárat.

Hitünk szerint ezen értékek átadásával alakíthatjuk ki azt a - iskolahasználók és fenntartók elvárásainak, igényeinek is megfelelő - kultúrált viselkedésű személyiséget, mely megfelelő önismerettel, emberismerettel rendelkezik, képes a toleranciára. Rendelkezik azzal az együttműködési készséggel, mellyel a közösség eredményességét biztosítja. Ennek eredménye lehet az, hogy a személyek közötti kapcsolatban megvalósul a jóindulat, a bizalom, a kölcsönös megbecsülés, egymás értékeinek elismerése, a nyílt viselkedés, az udvariasság, az eltérő gondolkodás és magatartás elfogadása.

3.2 Nevelési céljaink, feladataink

Részletes célok

Célok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozatára: (1-4. évfolyam):

Cél: Az alsó tagozaton folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.

Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Tegye fogékonyabbá a tanuló saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.

Az iskola adjon teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának.

Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.

Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatára (5-8. évfolyam):

Cél: A felső tagozaton folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

Folytassa az előző szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz négy, pedagógiailag elkülöníthető periódusra tagolódik.

Vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.

Vegye figyelembe, hogy 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.

A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveljük.

A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra.

A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre.

Alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.

Részletes feladatok

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozatára:

Feladatok: Az alsó tagozaton folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon.

A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal motivált munkában fejlessze a kis-
gyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzélemvilágának
gazdagodását.

Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Alapozza meg a tanulási szokásokat.

Támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.

Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-
kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréseéből fakadnak.

Tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.

Erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat

A gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érést.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatára:

Feladatok: A felső tagozaton folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

Fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való
harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.

A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlessze a tanu-
lók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzé-
sét, empátiáját.

Olyan helyzeteket teremteni, amelyben a tanuló gyakorlati módon igazolja megbízhatósá-
gának, becsületességének, szavahihetőségének értékét.

Tudatosítani a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általá-
nosan jellemző szabályát.

Tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a kö-
zösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban.

A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti fele-
lősségre, a mindennapi magatartásra.

A nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való neve-
lés.

Fejlessze a tanulóknak a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő külön-
böző kultúrák iránti igényt.

Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más né-
pek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbec-
sülésére.

Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere

Eljárások, módszerek

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

- a.) az oktatás valamennyi módszere
- b.) meggyőzés
- c.) minta
- d.) példa
- e.) példakép
- f.) példakövetés
- g.) eszménykép
- h.) bírálat
- i.) önbírálat
- j.) beszélgetés
- k.) felvilágosítás
- l.) tudatosítás
- m.) előadás
- n.) vita
- o.) beszámoló

A tevékenység megszervezésének módszerei:

- a.) követelés
- b.) megbízás
- c.) ellenőrzés
- d.) értékelés
- e.) játékos módszerek
- f.) gyakorlás

Magatartásra ható módszerek:

- a.) ösztönző módszerek
 - a.1) ígéret
 - a.2) helyeslés
 - a.3) biztatás
 - a.4) elismerés
 - a.5) dicséret
 - szóbeli dicséret nyilvános formái:
 - osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
 - iskolai összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás..)
 - írásbeli dicséret formái:
 - osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
 - igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
 - nevelőtestületi dicséret
 - oklevél,
 - kitüntetés,
 - alapítványi, fenntartói, országos szintű elismerések,
 - a.6) osztályozás
 - a.7) jutalmazás
 - Mit jutalmazunk?

- hosszabb ideig tanúsított jó (példamutató) magatartást,
- szorgalmas, folyamatos, odaadó, közösségi munkát,
- rendkívüli teljesítményeket (megyei, országos helyezések)
- tanulmányi eredményeket

A jutalmazás formái lehetnek:

- szóbeli dicséret,
- írásbeli dicséret,
- oklevél, kitüntetés,
- jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak: labdák, sportfelszerelések, számítástechnikai eszközök, kirándulás, táborozás, tanulmányút, ösztöndíj, tandíjmentesség)

b.) kényszerítő módszerek

b.1) felszólítás

b.2) követelés

b.3) parancs

b.4) büntetés

- szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, egyszerű kioktatás, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, tiltakozás, fenyegetés...)
- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás
- nevelőtestület elé idézés
- szigorú megrovás (nevelőtestületi)
- áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben!)
- tanuló kizárása az iskolából (csak tankötelezettség korhatárán túl!)

c.) gátlást kiváltó módszerek

Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni.

c.1) felügyelet

c.2) ellenőrzés

c.3) figyelmeztetés

c.4) intés

c.5) fenyegetés

c.6) tilalom

c.7) átterelés

c.8) elmarasztalás

Eszközök, módszerek:

1. Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk.

- a.) beszéd
- b.) beszélgetés (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: *szabad beszélgetés* vagy *irányított beszélgetés*, szervezethez alapján lehet: *spontán* vagy tervezett, formája alapján : *egyéni* vagy *csoporthoz*)
- c.) interjú

2. Nem nyelvi (non verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomtatékosíthatják (dícsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatoujj korholást) közleményeinket.

- a.) arckifejezés (mimika)
- b.) szemmozgás
- c.) tekintet
- d.) testközelség
- e.) térközszabályozás
- f.) testhelyzet, testtartás
- g.) mozdulatok (gesztusok)
- h.) kulturális jelzések

3. Szociális technikák:

Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkorai beidegződés) majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.

3.a) technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:

Ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit.

- fejlesztő interjú
- fejlesztő beszélgetés

3.b) szociális készségfejlesztő technikák:

A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése.

- minta- és modellnyújtás
- megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás)
- szerepjáték
- dramatizáló tevékenység

3.4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a **NAT**-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a **helyi sajátosságokból** adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határozzuk meg:

a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a **célt** szolgálja, **hogyan tanulóink**

a különböző szintű adottságaikkal,
az eltérő mértékű fejlődésükkel,
az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
szervezett ismeretközvetítéssel,
spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben bontakoztassák ki személyiségüket.

A különböző **ismeretek elsajátítása során törekszünk** a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kultúrált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, **a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezet** - kiválasztással,

- elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

műveltségét,
világszemléletük, világképük formálódását,
társas kapcsolatát,
eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál **elsődleges szempont** volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges **olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.**

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást.

Az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- a színes, sokoldalú - iskolai életnek
 - tanulásnak,
 - játéknak,
 - munkának,
- fejlessze
 - a tanulók önismeretét,
 - együttműködési készségüket,
 - eddigi akaratukat,
- járuljon hozzá
 - életmódjuk,
 - motívumaik,
 - szokásaik
 - az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó részéről, amelyben:

A tanulók - tudásának,
- képességeinek,
- egész személyiségének *fejlődése, fejlesztése áll a középpontban*,
figyelembe véve, hogy az oktatás, nevelés színtere
- nemcsak az iskola, hanem
- a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

Az értelem kiművelése területén elvégezendő feladatok:

a megismerési vágy fejlesztése,
a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása.

A segítő életmódra nevelés területén elvégezendő feladatok:

a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégezendő feladatok:

a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal,
a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során is.

A szakmai képzés alapozása területén elvégezendő feladatok:

a szabályhasználat képességének fejlesztése,
az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználása.

3.5 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.5.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és

hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.

- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók „jól-létét” és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- törekszik arra, hogy segítse tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- egészségi állapotunk ismerete
- a mozgás fontossága

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja;
- egészségnevelő pedagógus;
- iskolaorvos, védőnő;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős;
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

3.5.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg az óra részeként. E feladathoz szakember segítségét is kérjük.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,

- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- *Szervezetten, a biológia tanterv részeként, 8. évfolyamon.*
- *Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.*

3.6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdők segítése.

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

Célja: A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megeremti. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák
 - szaktárgyi órák,
 - osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli foglalkozások – napközi,
 - tanulószoba,
 - séta, kirándulás
 - szakkörök
 - tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- diákönkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
a másság elfogadásához,
az együtt érző magatartás kialakulásához,
a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen ezért, mert valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,

amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

megjelenésével,
viselkedésével,
beszédstílusával,

társas kapcsolatával *az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.*

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és egyes pontjait (*dőlt betűvel szedett*) kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztéssel, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel kapcsolatos részletes feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való Harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,

Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,

Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket,

Valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában, Legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,

Váljon érzékennyé környezete állapota iránt,

Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába, Életmódjában a *természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,*

Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,

Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni, *Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,*

Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,

Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,

Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,

Tanuljon meg tanulni,

Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,

Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre,

Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

A tananyag elsajátítása

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
 - járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
 - a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
 - biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/ fejlesztésének
- segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
 - ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
 - tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
 - során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
 - alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
 - irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és –kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
 - fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
 - adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
 - és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
 - fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
 - irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
 - során kapjon átfogó képet a munka világáról,
 - során alkalmazott változatos munkaformákat erősítsék az együvértartozás és az egymásért való felelősség érzését.

Szocializációs feladatok ellátását, a magatartási zavarokat, illetve a tanulási nehézségeket enyhítő, segítő tevékenységi formák: napközis tevékenység, tanulószoba, önismereti játékok, drámapedagógia, dyslexia prevenciók tevékenység.

3.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

3.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Iskolánk az alapkészségek biztos elsajátíttatása, a középiskolára való felkészítésen kívül fontosnak tartja a tehetséggondozást. Lehetőséget kívánunk adni azoknak, akik tehetségük megfelelő fejlesztésével magasabb színvonalú munkára képesek.

Fontosnak tarjuk a rendszeres versenyeztetést, a különböző szintű (regionális, megyei, országos) részvételt.

A tanulmányi, kulturális és sportversenyeken tanulóink nagy számban vesznek részt, és ezt szervezett foglalkozásokkal segítjük.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a pedagógusok szervezeten, illetve egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas oktatásnak, főként pedig a nevelésnek. Iskolánkban ennek évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Kollégáink és diákjaink akkor is végzik e tevékenységet, amikor nincs mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény anyagilag is honorálja.

A tehetséggondozás céljai intézményünkben:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

A tehetséggondozás feladatai intézményünkben:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

Lásd még

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

3.7.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tehetségek kibontakoztatása mellett nagy gondot fordítunk arra is, hogy a valamilyen oknál fogva lemaradók, vagy lassabban haladóknak is segítsünk.

Erre szolgálnak a nekik szervezett kiscsoportos és egyéni felzárkóztató foglalkozások, amik mind a 8 évfolyamon próbálnak segíteni a problémás tantárgyakból.

E mellett a hátrányos szocio-kulturális helyzetű tanulók felzárkóztatására a tanítási órákon, napközis csoportban, tanulószobában differenciálással is van lehetőség.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek

során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- felzárkóztató órák évfolyamonként;
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás, tanulószoba keretében;
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal;
- ingergazdag környezet kialakítása;
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése;
- ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- családlátogatások;
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Lásd még

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

3.7.3 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek szám-bavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szakaszos konkrét tervezést évente meg kell ismételni az elkészített adatlapok alapján.

A program célja:

- segíteni azon tanulókat - beilleszkedését az iskolai környezetbe
 - ismeretelsajátítását
 - egyéni ütemű fejlődését

akik – **szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek**

- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek, (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
- munkanélküli szülők gyermekei,
- átmenetileg **hátrányos helyzetűek**
 - áttelepült, beköltözött (új tanulók),
 - tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

A célok ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait:

időpont	feladat	felelős
1. március-április	A hátrányos helyzetű tanulók felmérése, Regisztrálása a hátrány meghatározása	
2. május	A tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre	
3. szeptember	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése	
4. október-június	Tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint	
5. május	Eredmények számbavétele Fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre	

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése
2. Drog- és bűnmegelőzési programok
3. Mentálhigiénés programok
4. Pályaorientációs tevékenység
5. Komplex táborozások, kirándulások, országjárások
6. Bemutatók, műsorok, rendezvények
7. Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés
8. Helyi, regionális, országos támogatások megszervezésének ösztönzése
9. Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi, tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön.
10. Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
11. A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
12. Táborozási hozzájárulások
13. Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

3.7.4 Gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem három fő területe:

- megelőzés
- veszélyeztetettség időbeni felismerése
- segítségnyújtás

A gyermek- és ifjúságvédelem nem egy nevelő, hanem testület komplex feladata.

Valamennyi tantárgyba beépítve célszerű végezni.

A megelőzésben nemcsak a tudásra és a gondolkodásra, hanem a magatartásra és az érzelmi viszonyulásokra, a szokásokra egyaránt gondot kell fordítani.

Nevelő hatásúak lehetnek a tanórán kívüli foglalkozások, kirándulások, táborozások is.

A gyerek elsősorban a családban sajátítja el az életvitel mintát. Ha a családban talál követendő mintát magának, akkor ez biztonságot nyújt számára. Amennyiben nem megfelelő a család mintaadása és a gyermek ezt fel is ismeri, más területen keres magának mintát. Legtöbb esetben ezt a pedagógusokban találja meg a tanuló.

Ezért nagyon fontos, hogy úgy viselkedjenek a pedagógusok, hogy mintául szolgálhassanak a gyerekeknek.

A megelőzésben segítséget nyújthatnak még:

- rendőr
- háziorvos
- családsegítő szolgálat

A veszélyeztetettség időben történő felismerése hasonlóképpen fontos, és kiemelt feladat.

Ebben meghatározó szereppel bír a pedagógus, különösen az osztályfőnökök. Jelzést adhat a szülő, de élhetnek ezzel maguk a tanulók is.

A kölcsönös, egymás iránti felelősség megvalósulásához őszinte légkörre van szükség az osztályokon belül egymás között, és tanuló-tanár között.

Sokat segíthetnek a családlátogatások.

Legalább ennyire fontos, hogy a szülők bizalommal legyenek a pedagógusok iránt.

Ismerjék azokat a jogokat, lehetőségeket, mellyel helyzetük javítható lenne.

Iskolánk tanulói között is vannak veszélyeztetett és hátrányos helyzetűek. Az okok elsősorban a családok szociális helyzetéből fakadnak. Ezeket a gyerekeket figyelemmel kísérjük.

Segítséget adhatnak az önkormányzatok nevelési segély formájában, amit kérelmezni kell a szülőnek. Az iskola szerepe a javaslattevés.

Figyelemmel kíséri az iskola a gyerekek testi-lelki biztonságát, tanácsadást, erkölcsi támogatást ad.

Legfőbb célunk azonban a megelőzés.

A jogszabályokban előírt esetekben a szükséges intézkedéseket az iskola megteszi.

3.8 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.**

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor, délutáni szabadidőben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsó-

latos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

3.9 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diák-önkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése a diákönkormányzat hatásköre az annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint.

Ugyanakkor lehetőséget kívánunk biztosítani arra is, hogy egyes – a tanulóközösség egészére vonatkozó – döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a döntést megelőző véleményezésben. A tájékoztatás és a tanulói vélemények beszerzésének módszerét az előző bekezdésben meghatározottal azonosan határozzuk meg.

A diákönkormányzat bevonásával biztosítjuk az iskola tanulóközössége számára azt a lehetőséget is, hogy a tanulók számára fontos döntéseket megelőzően – a diákönkormányzat vezetőjének vagy patronáló tanárának előzetes kérése alapján – részt vehetnek a nevelőtestületnek azokon az értekezletein, amelyeken az iskola munkájának értékelése történik.

3.10 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

3.10.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Tanulói részvétel

A tanulói öntevékenységben rejlő értékek:

- A tanulók már gyermekkorukban megismerik az állampolgári kötelezettségeiket, jogokat és azokat alkalmazzák is.
- Megtanulják a demokráciát működtetni
- Valóságos közéleti szerepet vállalnak és ezzel befolyásolják az iskola életének alakulását.

Diákönkormányzat

- A diákönkormányzat olyan gyermekszervezetként működik, amely a tanulók önálló kezdeményezési hajlamára, vállalkozó kedvére, öntevékenységére épül.
- Ellátja és biztosítja a tanulók törvény által biztosított érdekképviseletét.
- A gyermekcsapat megválassza a képviselőit.
- Elkészíti szervezeti és működési szabályzatát, melyet a nevelőtestület hagy jóvá.
- Éves programot állít össze, melyet tanári segítséggel valósít meg az év folyamán.
- A diákönkormányzat a törvény által előírt jogosítványokkal rendelkezik.

Közszolgálati diákszerepek

Társadalmi munka

A tanulók az iskolában társadalmi munkát végeznek.

- Feladatuk az iskola és környékének rendben tartása. (Osztályonként, heti váltással.)
- Hulladékgyűjtés évente kétszer a gyermekcsapat és a pedagógusok irányításával.
- Osztálydekorálás
- Alkalmi és állandó tevékenységek

Diákpanaszok kezelésének fórumai

A kulcsfigurák az osztályfőnökök.

Egyéni vagy kisebb problémák esetén szűkebb körben kerül az ügy tisztázásra, több tanulót érintő, vagy súlyosabb probléma esetén mindenképpen a nevelőtestületi összejevetel a probléma tisztázásának fóruma.

A diákjavaslatok elbírálását belső szabályzati rendszer segíti.

- SZMSZ
- Házi rend
- Diákönkormányzati szabályzat

3.10.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Szülői részvétel

A tanulóink személyiségének alakításához a szülőkkel egyre szorosabb együttműködésre van szükség.

Keresnünk kell és felszínen kell tartanunk azokat a fórumokat, melyek a kapcsolatteremtést, kapcsolattartást segíthetik.

Szülői szerepek:

1. A szülő, mint megrendelő
2. A szülő, mint a folyamat segítője (rendezvények lebonyolítása, társadalmi munka)
3. A szülő, mint a folyamat szereplője (pl. kíséret)

Tanév elején a szülők osztályonként 3 fő munkaközösségi tagot választanak, akik megválasztják az iskolai munkaközösség vezetőjét, és összeállítják az éves programjukat.

A Szülői Munkaközösséggel az iskola kapcsolatot tart.

A közvetlen információcsere fórumai:

- Szülői értekezletek
- Fogadó órák
- Kötetlen beszélgetések
- SZM bál, stb.

A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Ezen együttműködés

- alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,
- megvalósulási formái: - a kölcsönös támogatás és a
- koordinált pedagógiai tevékenység,
- feltétele: - a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- az őszinteség,
- eredménye: - a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük:

1. **A szülők részéről** - a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:
 - aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
 - ötletnyújtást az előadások témáihoz,
 - őszinte véleménynyilvánítást,
 - együttműködő magatartást,
 - nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldást,

- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást,

Iskolánk a tanulók helyes neveléséhez a következő tevékenységi formákat ajánlja.

2. **Iskolánk** (pedagógus) – a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékozódás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- előadások szervezése – szakemberek segítségével
- pályaválasztási tanácsadás
- családlátogatás
- közös kirándulások

3. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- osztály-család közös programok, kirándulás, túra
- szülői munkahelyeken üzemlátogatás
- családi játékos vetélkedők
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével,
- bál
- nyílt nap
- alapítványunk érdekében közös munka

3.10.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így azok további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetősége folyamatos kapcsolatot tart fenn a *Szombathelyi Tankerülettel*.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel:

- Bokréta Óvoda
- a Szombathelyi Tankerület Intézményei
- Nevelési Tanácsadó
- Szakértői Bizottság
- Szakmai szolgáltatók
- Iskola-egészségügyi ellátó szervezetek (iskolaorvos, védőnő, iskolafogász)
- Gyermekvédelmi Szolgálat

3.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

3.11.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozóvizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója *különbözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

3.11.2 Az értékelés rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével – a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

Akár egy, akár több vizsgarészt tartalmaz a vizsgatárgy, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- **1–19%** – elégtelen
- **20–39%** – elégséges
- **40–59%** – közepes
- **60–79%** – jó
- **80–100%** – jeles

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön kell teljesítenie.

3.11.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv: *Írásbeli vizsgaforma, amely 75%-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon.*

Részterületei: fogalmazás, helyesírás, szövegértés, kommunikáció, leíró nyelvtan. Nyelvtani ismeretek, gyakorlati jellegű feladat. Maximális pontszám: 50 pont.

Magyar irodalom: *Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon.* A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel a következő részterületekből épül fel: olvasás, tartalommondás, memoriter, irodalomelmélet. Minden terület 10 pont, az előadásmód 10 pont. Maximális pontszám: 50 pont.

Történelem: *A történelemvizsga csak szóbeli részből áll.*

A tanuló ismereteit az adott tanév tananyagát figyelembe véve kéri számon. Tíz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtene a kapott tételt. Maximális pontszám: 50 pont.

Idegen nyelv: *Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.*

Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév tananyagát. Így az írásbeli vizsga a következő részekből áll: nyelvhelyesség és fogalmazás-szövegalkotás (esetleg ezek helyett olvasásértés és hallás utáni megértés). A tanuló – a fogalmazási feladat kivételével – nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata megengedett. Az írásbeli vizsga 45 perces, az elérhető pontszám 80 pont.

A szóbeli vizsgán 5 tételből kell húzni. (kötetlen beszélgetés meghatározott témában) A szóbeli vizsgán 20 pontot lehet elérni. Maximális pontszám: 100 pont.

Matematika: *A matematikavizsga egy 45 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll.*

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább hat, de legföljebb hét feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább négy (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való. Maximális pontszám: 50 pont.

Fizika: *A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.*

A fizika *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, mindkét része egy-egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek az ismertetését, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza. Maximális pontszám: 50 pont.

Biológia: A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75%-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 30 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok

A szóbeli vizsgán tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbelin elérhető pontszám 20 pont. Maximális pontszám: 50 pont.

Kémia: A kémiavizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75%-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 30 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat

A szóbeli vizsgán a helyi tantervnek megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, továbbá öt kémiai fogalom meghatározása is. A szóbelin elérhető pontszám 20 pont. Maximális pontszám: 50 pont.

Földrajz: A földrajzvizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos egyszerű számítási feladat. 30 pont adható az írásbelire.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. 20 pont adható a szóbelire. Maximális pontszám: 50 pont.

Testnevelés: A vizsga típusa: *gyakorlati vizsga*. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben a helyi tanterv követelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül. Maximális pontszám: 100 pont.

Ének-zene: Az ének-zene vizsga három vizsgarészből áll össze: *írásbeli, szóbeli és gyakorlati részekből.*

A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben a helyi tanterv követelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül.

Az írásbeli feladatnál egy négysoros magyar népdal betűkottáját kell átírni a menzurális hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe.

A szóbeli vizsgán öt tételből kell egyet húznia a vizsgázónak, melyekből kettő a népdalelemzés, három a különböző zenetörténeti korok témakörét öleli föl.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból – a szaktanár által összeállított 10 népdalból vagy műdalból álló listából – a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: dallami és ritmusbeli pontosság. A maximálisan elérhető pontszám 50 pont.

Informatika: A informatikavizsga egy feladatlapon szereplő feladatok *gyakorlati* megoldásából áll. Időtartama 45 perc.

A *gyakorlati feladatlap* tartalmi jellemzői az alábbiak:

Legalább két, de legföljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok).

A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Maximális pontszám: 50 pont

Vizuális kultúra: Az *írásbeli vizsga* 2 feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. (40 pont az írásbeli)

A rajz és vizuális kultúra *gyakorlati vizsgán* 3 tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. (gyakorlati vizsga 60 pont). Maximális pontszám: 100 pont

Technika: A helyi tantervben meghatározott követelmények szerint, a szaktanár által összeállított tételsor alapján. A 10 tételből a tanuló 1 tételt húz, írásban kidolgozza, majd szóban előadja. Maximális pontszám: 50 pont.

Hon- és népismeret: *Szóbeli vizsga.* 5 tételből egyet kell húzni, az adott évfolyam ismeretanyagából. Maximális pontszám: 50 pont.

Erkölcstan: Az adott év tananyagából 5 tételből egyet kell húzni. A tételről kötetlen beszélgetés a szaktanárral. Maximális pontszám 50 pont.

3.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltéssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

4. Az intézmény helyi tanterve

4.1 A választott kerettanterv megnevezése

51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet szerinti kerettanterv

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

4.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Angol nyelv				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	0	0	0+1	0+1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			2	1+1
Kémia			1+0,5	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	0+1	1	1	1+1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

4.2.1 Óraterv a tagiskola összevont évfolyamaira

Tantárgyak	1-2. évfolyam	3-4. évfolyam
Magyar ny. és irodalom	8	7
Angol nyelv		2
Matematika	5	4,5
Erkölcstan	1	1
Környezetismeret	1	1,5
Ének-zene	2	2
Vizuális kultúra	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1
Testnevelés és sport	5	5
Informatika		1
Rendelkezésre álló órakeret	25	27

4.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elve

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet a miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a szülői értekezleten tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelelni.
- Iskolai könyvtárunk folyamatosan törekszik tartós tankönyvek beszerzésére, hogy a rászorulóknak onnan kölcsönözhetőek.
- A segédkönyveket, kiegészítő kiadványokat lehetőséghez mérten a könyvtárunk kellő példányszámban beszerzi.
- Az iskola folyamatosan figyelmet fordít arra, hogy az oktatást segítő eszközök rendelkezésre álljanak hiánytalanul.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a tanulók ingyenesen használhatják.

Az információs bázis a minőségelvű rendszer fontos eleme, amely segít a biztonságos tankönyvkiválasztásban. Választásunkban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, tehát megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe. A tankönyvválasztás olyan piaci jellegű szabályozó, amely elősegíti, a jövőben még inkább megvalósítja a minőségelv érvényesülését.

Az iskolai tankönyvhasználat sarkalatos pontjai:

- a tanár és a tankönyv közötti összhang, azonosulás vagy alkalmazkodás
- a tankönyv szerepe a pedagógus felkészülésében, tanmenet és óratervezésében
- a tankönyv tanórai kiaknázásának lehetőségei
- a tankönyv mint közös nevező a számonkérésben, értékelésben
- a tantestület egysége, illetve a módszerek tudatosítása
- a szülők bevonása a tankönyvek értékeinek kibontakoztatásába

A választott tankönyvek használatára jól felkészült pedagógusok is sokat segíthetnek abban, hogy a gyermekek is hatékonyabban használják tankönyveiket.

Taneszközök használata

Minimális programnak tekinthető, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését.

Tudjon minden nevelő egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, diaképet, magnetofon hanganyagot, írásvetítő-transzparenszeket, képmagnó-felvételeket készíteni, tudják az említett eszközöket és anyagokat eredményesen alkalmazni a nevelési-oktatási folyamatban.

Tudják megfelelő színvonalon használni a pedagógusok az interaktív táblákat a mindennapi munka során.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

4.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az iskolában hagyományos évfolyamokra épített osztályok működnek 1-8. évfolyamig.

Párhuzamos osztályunk a tanulólétszámok miatt nincs és nem is várható.

Az osztályokba sorolásnak nincsenek a tanulók képességétől, teljesítményétől függő szempontjai.

Az iskola körzetéből (Sorkifalud, Nemeskolta, Gyanógeregye, Sorkikápolna, Sorokpolány) és a távolabbi településekről ideérkezett gyerekeket szelekció nélkül felvesszük.

Képzésünk az iskolahasználók igényei, környezetünk és az iskola feltételei, adottságai alapján a tankötelezettség teljesítését szolgáló az általános műveltséget megalapozó 8 osztályos általános iskolai képzés.

Az alapképzést a NAT-ban foglaltak alapján végezzük.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az iskola nem több és nem kevesebb, mint olyan intézmény, amely a társadalmi munkamegosztás keretében oktatással, és szocializációs funkciója okán neveléssel foglalkozik.

Eközben pedig gyermekeknek és felnőtteknek jó hangulatú munkahelye, illetve élettere.

Mindazonáltal tudatában vagyunk annak, hogy nem egyedüli szereplője az oktatásnak, nevelésnek. Ezért feladatainknak csak partnerekkel együttműködve felelhetünk meg.

Az intézmény akkor teljesítheti vállalt céljait, ha a tanulót nem tekinti a nevelés tárgyának, hanem olyan partnernek, aki aktív résztvevője a nevelési folyamatnak. Olyan létrehozása, létrejöttének segítése szükséges, melyek a legmegfelelőbb formákat és feltételeket biztosítják az önfejlődéshez és az önneveléshez. Az egyedi különbségek lefaragása helyett az a kívánatos, hogy a gyermekeket hozzásegítsük ahhoz, hogy egyéniségüket, érzékenységüket megőrizve, döntéshozó képességüket fejlesztve önmagukkal és társas környezetükkel egyensúlyban lévő személyiségekké váljanak.

Az iskolai élet sajátossága, hogy az alapellátási és szocializációs funkciók minden gyermekre vonatkoznak. A jobb képességűeknek további lehetőségeket kínálunk. A gyengébben teljesítőknek a felzárkózás lehetőségét megadjuk.

Az iskola alapfunkciójának ellátását tantervünkben meghatározott módon végezzük.

4.4.1 Pedagógiai, nevelési feladatok az egyes szakaszokban

Az első négy évfolyamon azt kívánjuk elérni, hogy a kisiskolások sajátítsák el az olvasás, írás, számolás alapjait, rendelkezzenek szilárd alapokkal a természetről, a társadalomról, művészetekről nyújtott alapismeretekből, logikus gondolkodásuk fejlődjön. Mindezek mellett legyenek egészségesek, s maradjanak meg olyan gyerekeknek, akiknek bőven jut ideje a játékra is. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Ebben az időszakban erősen koncentrálnunk a készségfejlesztésre.

Cél az egymás segítése, gyakorlat szerzése a hatékony munka megszervezésében, egymás eredményeinek elismerése, felelősségvállalás és felelősségtudat erősítése, egymás elfogadása, alakítása, a közös munka örömeinek, a siker élményének, a kudarc megélésének elviselése, az önértékelő képesség fejlesztése, a csoportban végzett tevékenység megtapasztalása.

A nevelés területén fő célunk, hogy e szakasz végére az életkori sajátosságaiknak megfelelő neveltségi szintre eljussanak a tanulók. Azt szeretnénk, hogy tudatában legyenek a tanulók annak, hogy biztonságos, humánus légkör veszi körül őket. El kell érniük, hogy szeressenek iskolába járni.

Az 5-6. évfolyamokon tanulás tanítására nagy hangsúlyt fektetünk. Megerősítjük a már kialakult pozitív szokásokat, viselkedési formákat.

A 7-8. évfolyamon a továbbtanulást tartjuk szem előtt.

A szilárd alapismeretekkel az e szakaszba érkező tanulóknak szélesebb elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtunk, tudatosan készülünk a továbbtanulásra.

Kapcsolatokat alakítunk ki a környék középiskolaival a sikerebb továbbtanulás érdekében. (Megismerjük az általuk támasztott igényeket, elvárásokat.)

Az osztályfőnökök - lehetőség szerint - 8. osztályig viszik a gyerekeket, hiszen a stabil osztályfőnök a nevelési eredményeket még jobban növelheti.

Az előző évek neveltségi követelményei beépülnek a gyerekek személyiségébe.

Célunk, hogy ezek a tanulók már tudatosan törekedjenek a problémák konszenzusos megoldására, legyen igényük az együttműködő, társas kapcsolatokra.

Az alapképzés nagyrészt a kötelező tanórai foglalkozásokon történik, amit kiegészítenek a nem kötelező tanórai foglalkozások. A 7-8. évfolyamon a továbbtanulási igényeknek megfelelő mélyebb ismeretszerzést is biztosítjuk.

Programunk minden tanuló részére megteremti a választás lehetőségét, biztosítjuk mindenki részére a tanulási feltételeket függetlenül attól, hogy képességei alapján az átlaghoz közelít, átlag alatti, illetőleg átlag feletti képességgel rendelkezik.

Csoportbontást a kötelező tanórai foglalkozásokon az osztály összetételétől függően alkalmazunk, amennyiben a feltételek adottak.

A képzési idő arányaiban prioritást élveznek:

- Az anyanyelvi nevelésben nagyobb szerepet kap a beszédművelés, a kommunikáció. A kommunikációt az iskolai élet minden területén kiemelten kezeljük.
- Az önálló ismeretszerzés fő eszközének tekintjük a könyvtárat, használatára nagy gondot fordítunk.
- Előtérbe helyezzük az idegen nyelvet.
- A világban való eligazodáshoz nélkülözhetetlenek a számítástechnikai ismeretek, elsajátításukat kiemelten kezeljük.
- A testnevelés és sportfoglalkozásokkal céljaink elérését segítjük.
- Kötelező úszásoktatás a 4. és a 5. évfolyamokon 20-20 órában a tantervhez igazodva testnevelés óra keretében, a többi évfolyamon választható formában délutáni foglalkozásként szervezve. (10 alkalom x 2 óra)

Egész oktató-nevelő munkánkat személyiségközpontú szemlélet vezérli.

Szem előtt tarjuk az alábbi elveket a munkánk során:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítését: a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

A tananyagot és az óratervet a NAT, valamint a kerettantervek szerint készítettük.

4.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás programja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Az általános iskola első – nyolcadik évfolyamán biztosítani kell a mindennapos testnevelést. Az új rendelkezés értelmében a helyi tantervbe heti 5 testnevelés órát építettünk be, továbbá ezen felül sportkört, játékos testmozgást is szervezünk.

A testnevelés órák új rendjére történő áttérés 2012. szeptember 1-jén lépett hatályba az első és ötödik évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben.

A játékos egészségfejlesztő testmozgás tartalma nem kötött. Az időpontját és a helyét is a gyerekekkel lévő pedagógus határozza meg annak mérlegelésével, hogy felel a rábízott gyermekek egészségéért.

Helye lehet: tanterem, folyosó, tornaszoba vagy az udvar.

A foglalkozások állhatnak: zenés tornából, játékos utánzó gimnasztikai gyakorlatokból, pld. Babzsák-gyakorlatokból, tartásjavító tornából, stb., de megfelel az előírásoknak az is, ha a gyermekek hagyományos játékkal töltik el az időt, amennyiben ez átmozgatja őket. A játékos egészségfejlesztő testmozgásoknak ugyanis az a célja, hogy megszakítsa az egész napos ülés folyamatát és átmozgassa a gyerekeket. A délutáni foglalkozásokon (napközi, tanulószoba) biztosítjuk a mozgás lehetőségét.

Javaslatok a játékos testmozgás tartalmára:

Ősszel és tavasszal:	- természetjárás
	- falevelek, termések gyűjtése
	- kerékpártúrák
	- virágszedések
	- számolással összekötött labdás játékok a szabadban
	- összeadás, szorzás, ...gyakorlása labdás játékokkal illetve fogójátékokkal
	- úszás
	- számháború
Télen:	- hógolyózás, szánkózás
	- hóemberépítés
	- korcsolyázás
	- úszás
	- gimnasztika a tanteremben
	- alapműveletek gyakorlása labdás játékokkal

4.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoporthoz biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára heti meghatározott óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható foglalkozások iskolánkban:

Választható foglalkozás megnevezése
német nyelv 7. osztály
német nyelv 8. osztály
kézműves műhely 1-4. évfolyam
kézműves műhely 5-8. évfolyam
énekkar
furulya szakkör
számítástechnika 1-4.évfolyam
számítástechnika 5-8.évfolyam
alsós sportfoglalkozások
felső sportfoglalkozások
délutáni tanóra (évfolyamonként)
felzárkóztató foglalkozás (évfolyamonként)
tehetséggondozó foglalkozás alsóban (évfolyamonként)
tehetséggondozó foglalkozás felsőben (évfolyamonként)
egyéni, kiscsoportos foglalkozások 1-8. évfolyamon
természettudományos kör 7-8. évfolyam
„Palánta” szakkör
irodalmi kör
tánc

Kötelezően választott foglalkozások
Kompetenciafejlesztés 4. évfolyam
Kompetenciafejlesztés 6. évfolyam
Kompetenciafejlesztés 8. évfolyam
úszásoktatás
könyvtárhasználati foglalkozások

A választható tantárgyak meghirdetésekor közölni kell azt is, hogy a tárgyat várhatóan melyik pedagógus fogja tanítani.

4.6.1 Időkeretek felosztása

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező órák	25	25	25	27	28	28	31	31
Tervezhető időkeret – egyéni foglalkozás	5	5	5	5	5	5	5	5
Tervezhető időkeret:								
<ul style="list-style-type: none"> • napközis foglalkozás • tehetséggondozás • felzárkóztatás • sport • szakkörök 	22	22	22	23				
Tervezhető időkeret:								
<ul style="list-style-type: none"> • tanulószobai foglalkozás • tehetséggondozás • felzárkóztatás • sport • szakkörök 					18	18	20	20
Maximális időkeret	52	52	52	55	51	51	56	56

4.7 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái és követelményei, a tanuló tudása értékelésének és minősítésének módja

4.7.1 A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Iskolánkban a nevelő-oktató munka iskolán belüli ellenőrzése a tanórák és a tanórán kívüli foglalkozások, tevékenységek ellenőrzését foglalja magába.

Az ellenőrzés területeit, tartalmát, módszereit, elveit az ellenőrzési terv tartalmazza. Összeállításáról az igazgató gondoskodik.

Belső ellenőrzésre jogosultak:

igazgató

igazgatóhelyettes

tagiskolában tagintézmény-vezető is

Az ellenőrzés módszerei:

- tanórai és tanórán kívüli foglalkozások látogatása
- tanulói munkák vizsgálata
- írásos dokumentumok áttekintése
- beszámoltatás szóban, írásban
- szükség esetén igazoló jelentés

Iskolánkban - fő céljainkból adódóan - értékelési rendszerünket a következő alapelvek határozzák meg:

- személyre szóló
- igazságos
- előre mutató
- motiváló

4.7.2 A tanulók ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés, értékelés területei:

- tanítási órák
- tanulmányi versenyek
- rendezvények
- iskolai élethez tartozó bármilyen tevékenység

Ellenőrizzük, értékeljük a

- tanulók teljesítményét
- szorgalmát
- magatartását
- önmagához viszonyított fejlődését
- egyéb tevékenységeit

Mind a pedagógiai munka, mind a tanulók értékelésének alapja az elvégzett munka mennyisége, minősége, a társas együttélés szabályainak betartása.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanév elején megismertessük a tanulókat és a szülőket a követelményekkel, az elvárásainkkal.

Fő értékelési kategóriáink a jogszabályokban leírtakkal egyeznek meg, amit kiegészítünk helyi, bevált módszerekkel. A tantárgyi tudás értékelése mellett nevelési eredményeket is értékelünk. Nagy figyelmet fordítunk a személyiség fejlődésére, alakulására.

A tanulók előmenetelét tanítási év közben érdemjeggyel, félévkor és év végén pedig osztályzattal minősítjük a második osztály második félévtől nyolcadik évfolyamig.

Az 1. évfolyamon és második osztály félévkor a tanulók szöveges értékelést kapnak.

A tanulók minden évfolyamon szóbeli értékelést is kapnak.

A magatartás és a szorgalom minősítése a helyben kidolgozott és elfogadott szempontok alapján történik.

A kimagasló nevelési eredményeket és tudást látható módon is megjelenítjük, és a nagy nyilvánosság előtt is elismerjük. (iskolaközösség előtti dicséret, iskolarádió, faliújság, tanévzáró, stb.) Ezeket motiváló tényezőnek is használjuk .

Iskolánkban 5 fokozatú érdemjegyekkel dolgozunk.

Az értékelés közlésére tanév közben tájékoztató füzeteket és ellenőrző könyveket használunk a szülő és a tanuló felé. Ezekbe a tanító, tanár ír és a szülő láttamozását kéri.

Iskolai dokumentum az osztálynapló, amelybe szintén a pedagógus ír.

4.7.3 Az értékelés rendszeressége

Nevelési szempontból minden tanuló tevékenységét, amely az iskola célkitűzéseivel kapcsolatban van, bármikor értékelhetünk. Ez a tevékenység tehát folyamatos, az időpontok alkalmoszerűek illetve előre tervezettek.

Az értékelés kétirányú lehet:

- pozitív
- negatív

Túlsúlyban a pozitív értékelést kell alkalmaznunk. A negatív értékelés csak akkor elfogadható, ha nevelő hatású.

A csoportok (osztályok, napközisek, tanulószoba) maguk és a pedagógusok által kitűzött céljait hetente, illetve a megadott időkeret végén értékelik.

A magatartás és szorgalom értékelését az osztályfőnökök megbeszélik az osztályukkal. Havonta értékelnek a pedagógusok együttesen.

Az értékelés szintjei:

1. A tanuló tevékenységének értékelése

- önmaga
- tanulóközösség által
- tanító, tanár

2. Pedagógus tevékenységének értékelése

- önmaga
- tantestület
- igazgató és igazgatóhelyettes, tagintézmény-vezető

3. Az intézmény minőségellenőrzése

- belső értékelés
- külső értékelés (szakemberekkel)

4.7.4 Tantárgyi értékelés

Résztevői a tanulók és a pedagógusok. Folyamatos a tanév során, formája szóbeli és írásbeli.

Típusai:

- *Diagnosztizáló* értékelés: A nevelő számára készül. Ideje: Tanév elején, ismétlési szakasz előtt (mit kell pótolni célzattal), új témakör előtt (milyen ismeretekre támaszkodhatunk, milyen az ismeretek szintje, mélysége.)
- *Formatív* értékelés: Tanulói önértékelés, tanulótárs értékelése, tanári értékelés. Folyamatos, az egész tanév során történik. Céljainknak megfelelően segít a program hatékonyságának értékelésében, a tanulók felelősségérzetének, önértékelésének fejlesztésében, a másik teljesítményével való összevetésben. A csoportmunkában nélkülözhetetlen. Folyamatosan szóban is feleltetünk.

- *Szummatív* értékelés: Tanító, tanár végzi egy-egy témakör lezárásánál, félévi és tanév végi követelmények teljesítésének mérése céljából. A teljesítményeket minden esetben érdemjeggyel is értékeli.

Törekedni kell arra, hogy a szóbeli és írásbeli ellenőrzés és értékelés arányban legyen egymással.

A nevelő lehetőség szerint havi egy jeggyel értékeli.

A témazáróknak kiemelt szerepe van, pirossal jegyezendők be.

A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük.

A tantárgyi értékelésnél alapkövetelménynek tekintjük a NAT-ban megfogalmazott követelményeket. Ezek értékelését az egyes tantárgyak tantervében a követelmények mellett fogalmazzuk meg.

Figyelembe vesszük az értékelésnél a tanuló

- feladatvégző képességét
- kreativitását
- érdeklődését
- eszközhasználatát

A tevékenységben mutatkozó (elsősorban nevelési eredményeket mutató) értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló

- viselkedését
- együttműködési képességét
- szabálytisztetét
- felelősség vállalását és viselését.

Mindkét területen fő szempontnak tekintjük az értékelésben, hogy

- két értékelés között mennyit fejlődött, vagy hanyatlott a tanuló
- az adott teljesítményének mennyi az objektív értéke.

Külső kérésre (gyermekvédelem, bíróság, szakértői bizottság, Nevelési Tanácsadó, egyéb.) írásos értékelést készít az osztályfőnök.

A motiváció

A teljesítmények alapvető feltétele. A jó vagy akár gyenge teljesítmények létrejöttéhez az érzelmi tényezők nagymértékben hozzájárulnak. Ezért mind a felnőttek, mind a társak felelőssége igen nagy abban, hogy megnyilatkozásuk zömében szeretetet, biztonságérzetet, megértést, elismerést sugározzon.

A felelősségre vonás, számonkérés se félelmet ébresszen, hanem lelki motivációként hasson az okok megszüntetésére.

A helyes énkép kialakítása, az önbecsülés harmonikus személyiséget eredményez, amely elengedhetetlen feltétele a sikernek, a jó teljesítménynek.

Minden erőnkkel azon kell dolgoznunk, hogy ezt minél több tanítványunknál elérjük.

4.7.5 Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak : magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv , matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak
- a témazáró dolgozat jegyét alkalmanként beszámolóval vagy újabb dolgozattal javíthatja
- 1-6. évfolyamon naponta csak egy témazáró dolgozat íratható; 7-8. évfolyamon naponta 2-nél több nem lehet
- osztályzattal értékeljük a tanulói kiselőadásokat, szorgalmi feladatokat is
- értékeljük a feladatul kapott projekteket is
- nem kaphat szaktárgyi egyest a tanuló a tanóra alatti fegyelmezetlen magatartásáért

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – legfeljebb kétszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon, és 2. osztály félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelés alkalmazunk
- Az 3-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben, és 2. évfolyam II. félévben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- A második évfolyamon év végén, valamint az 3-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- Az év végi osztályzat az egész év munkáját minősíti

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles(5), jó(4), közepes(3), elégséges(2), elégtelen(1).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell szereznie (rendkívüli esetben ettől el lehet térni). Félévente legalább egy szóbeli feleletnek kell lennie.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a szaktárgy követelményeinek megfelelően végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve az harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- második évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport.
- harmadik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport, informatika.
- negyedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, angol nyelv, matematika, informatika, környezetismeret, ének-zene, testnevelés és sport, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan, vizuális kultúra, életvitel és gyakorlat.
- ötödik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, angol nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés, hon- és népismeret, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan.
- hatodik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, angol nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan
- hetedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, angol nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika életvitel és gyakorlat, testnevelés, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan.
- nyolcadik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, angol nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, erkölcsstan/hit- és erkölcsstan.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

4.7.6 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A továbblépés szakaszhatárai az egyes évfolyamokon a tanév végék.

Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor a tanulókat szöveges értékeléssel kell minősíteni.

Az 1. évfolyamon a tanuló csak akkor utasítható évisméltésre, ha az igazolt és az igazolatlan hiányzásai meghaladják a törvény által engedélyezettet, vagy ha a szülő ezt kéri.

A 2. osztály második félévtől kezdődően a 8. osztály befejezéséig a magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy az adott évfolyamon a tanév végi osztályzat valamennyi tantárgyból minimum elégséges (2) legyen.

Amennyiben a tanuló egy tantárgyból a tanév végén elégtelen osztályzatot kap, augusztus hónapban javítóvizsgát köteles tenni e tárgyból. Sikertelenség esetén az adott évfolyamot köteles megismételni.

Ugyancsak osztályt ismétel, ha háromnál több tantárgyból kap év végén elégtelen osztályzatot. Ebben az esetben már javítóvizsgát sem tehet.

Mulasztás és egyéb esetekben a törvényi szabályozásnak megfelelően kell eljárni.

Az átlagon felüli, kimagasló teljesítményt a nevelőtestület az egyes tantárgyakban elismerheti és a jeles osztályzat mellé tantárgyi dicséretet adhat. Kiemelkedő tanulmányi eredmény és példamutató magatartás elismerésére a nevelőtestület nevelőtestületi dicséretet adhat.

4.8 Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1–1,5 óránál.
- az 1-8. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

1-6. évfolyamon: 1

7-8. évfolyamon: 2

4.9 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk ha az osztály létszáma indokoltá teszi a magyar nyelv és irodalom, a matematika, az angol nyelv, a testnevelés és az informatika tantárgyakat.

A választható egyéb foglalkozások esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik foglalkozásokon szeretnének részt venni.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy a mulasztás tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.10 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A próbarendszert nevelési eszköznek tekintjük, amelyek lehetővé teszik a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését. A tesztek nem képezik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni.

A tesztekét évente április-május hónapban kell elvégezni.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja:

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

- Minőség-ellenőrzés
- Minőségbiztosítás
- Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása

Motorikus próbák:

➤ Cooper – teszt:

Az aerob hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere.

Lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük futással.

➤ Helyből távolugrás:

Az alsó végtag dinamikus erejének mérése.

A gyakorlat végrehajtása: kiinduló helyzet: a vizsgált személy az elugróvonal mögött oldalterpeszbe áll, a lábfejek párhuzamosak kb. 20-40 cm távolságra vannak úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás és ezzel egyidejű páros karlendítés hátra, hátsó rézsútós mélytartás helyzetéig, majd páros karlendítés előre páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre. A talajfogás páros lábbal történik.

Értékelés: az ugróvonalra merőlegesen, az utolsó nyom és az elugróvonal közötti legrövidebb távolságot mérjük 1 cm pontossággal.

A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával, a legnagyobb ugrás eredményét kell figyelembe venni a pontértékre történő átszámításakor.

- Fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás folyamatosan. A vállövi és a karizmok erő- állóképességének mérése.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámaszban a tenyerek válszélességben vannak egymástól, a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik, a törzs egyenes, a fej a törzs meghosszabbításában van, a térd nyújtott, a láb zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és hajlítás ideje alatt is meg kell követelni. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: A megadott időhatáron belül szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A gyakorlat egyenletes, nem gyors tempóban végzendő. Amint az ágyéki szakasz egyenes feszes tartása megszűnik (a has lesüllyed) a gyakorlatot azonnal abba kell hagyni, mert ekkor az ágyéki gerincet károsító erők lépnek fel.

- Hasonfekvésből törzsemelés és –leengedés folyamatosan 4 percig

A hátizmok erő-állóképességének mérése

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy tornaszőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy a homlokával és behajlított karral megérinti a talajt, mindkét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végig megtartja!

Feladat: 1. ütem: törzs és tarkóra tett karemelés

2. ütem: karleengedéssel könyökérintés az áll alatt

3. ütem: könyökben hajlított karok visszaemelése oldalsó középtartásban

4. ütem: törzs és karok leengedésével kiinduló helyzet.

Hasonfekvés után újabb törzsemelés következik. A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A farizom és a hasizom egyidejű megfeszítése a gyakorlat során végig feltétlenül megtartandó, ellenkező esetben az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek.

- Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan 4 percig

A hasizmok erő-állóképességének mérése.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy tornaszőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. A vizsgált személy mindkét könyöke előre néz.

Feladat: a vizsgált személy a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve feküdjön vissza. A fentiek szerint végrehajtott módon újabb felülés és hanyattfekvés következik folyamatosan.

Értékelés: megadott időhatáron belül, szünet nélkül szabályosan végrehajtott ismétlések száma

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Ha a gerincszakaszokat nem lassan, fokozatosan emeljük el és engedjük vissza, akkor az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek.

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése:

IGEN GYENGE 0-20 pont	Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai –szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítják.
GYENGE 21-40 pont	Az egészségi tevékenységtől még gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.
KIFOGÁSOLHATÓ 41-60 pont	A rendszeres mindennapi tevékenységtől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.
KÖZEPES 61-80 pont	Elérte azt a szintet, amely elengedhető ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.
JÓ 81-100 pont	Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek.
KIVÁLÓ 101-120 pont	Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már élsportoló is lehet.
EXTRA 121-140 pont	Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint, ez egyben azt is jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy nagyobb formaingadozás nélkül nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

4.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

4.11.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségről alkotott nézetek nagyon változatosak, az egészség többféleképpen is értelmezhető, definiálható. Az egészségről a laikusok, az egészségügyben dolgozók és különböző társadalmak, is másképpen vélekednek. Tökéletes, minden szemléletet kielégítő definíciót még senkinek sem sikerült alkotni. Két nagy irányzat, felfogás mégis létezik. A negatív és pozitív megközelítés. A nyugati orvostudomány szerint a negatív a gyakoribb, mely azt vallja, hogy egészség az, amikor kórmentes vagy betegség nélküli állapotban van az egyén. A keleti orvoslás térhódítása során a pozitív egészség definíciója vált irányadóvá. A központban a jólléti, közérzeti állapot kapott nagy szerepet. Ezen definíció már nemcsak az egyént veszi számításban, hanem a környezeti és szociális hatásokat rendeli az egyén mellé.

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és egyéni teljesítmény felől közelíti meg, hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető természeti jognak „ az élethez való szükséges erőforrásnak „ tekinti. E szélesen értelmezett definíció bizonyos problémákat vethet fel, mivel megnehezíti a gyakorlati prioritások felismerését. Szakemberek szerint bizonyos elvek betartása miatt az egészségnevelés az egészségfejlesztésben dolgozók feladata.

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stressz-kezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy felelősség hárul a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében. Az iskola minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók lelki, testi és szociális fejlődését. Az iskolának személyi és tárgyi feltételeivel biztosítani kell a gyerekek pozitív beállítódásának, magatartásának, és szokásoknak kialakulását, amelyek a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot megtartására, örömteli megélésére, és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusoknak fel kell készítenie a fiatalokat, hogy az önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Ismerjék meg azokat a dolgokat, amelyek leginkább az egészségük teljességét csorbítják vagy éppen testi épségüket veszélyeztetik (háztartás, iskola, közlekedés, veszélyes anyagok). Az iskola kötelessége, hogy felkészítse a diákot az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök helyes használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjára. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére (felismerése, tárolására). Ismereteket kell szereznük a függőséget kialakító tényezőkről (dohányzás, alkohol, drog, táplálkozás). Segítséget kell nyújtani a pedagógusnak a helyes szexuális kultúra és magatartás kialakításában, figyelmet kell fordítani a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.

Az iskola szerepe jelentősége

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola. Az iskola egyedül nem képes ezeket a feladatokat ellátni, így a szülőkkel és a védőnővel közösen karöltve dolgozik a tizenévesek egészségfejlesztésén. Manapság divatossá vált tömegtájékoztatást másutt nem is lehet hatékonyan végezni. Több elvi megfontolás teszi elsődlegessé az iskola színterét az egészségnevelésben:

1. Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolákat.
2. Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű komplexet alkot. A kommunikációs üzenet egyrészt tananyag, másrészt pozitív példát kapnak a pedagógusoktól. Az iskola, mint társadalmi intézmény, más intézményekkel kooperálva végzi munkáját (sport intézmények, egészségügyi intézmények stb....).
3. A tanulói személyiségfejlődésben nagy jelentőségű az egészség kialakítása. Az iskolások olyan személyiségfejlődési periódusban vannak, ahol az értékek elsajátítása megfelelő, így érdemi hatás érhető el későbbi életideálok, preferenciák kialakításában.
4. Korosztályonként speciális, kornak megfelelő szakirányú képzésben vehet részt.

Az egészségnevelésnek mára már hagyományai is kialakultak. Iskolánkban minden november, egészségnevelési hónapként van nyilvántartva. A hónap során többször megemlékezünk valamilyen szinten az egészségről.

Külső szakemberek előadásokat, felvilágosító beszámolókat tartanak, melyek felhívják a fiatalok figyelmét a károsító szenvedélyekre és ezzel megpróbálja a gyermekek tudatát pozitív irányba befolyásolni. A prevenció nem elegendő, hiszen a gyerekek nemcsak az iskolában élnek, hanem az őket körülvevő társadalom is befolyásolja (sok esetben negatívan).

Az iskolában osztályfőnöki órákon kötelezően, előírtan kell az egészségről beszélni. Az 5. évfolyam alapozásként különböző fogalmakkal (egészség, életmód, táplálkozás, bizton-

ság, veszélyes anyagok, növekedés, környezet) ismerteti meg a diákokat. A 6. évfolyamban már kibővül és az egyed kerül a központba (döntések, igent és nemet mondani, mit eszek, iszok, mozgás, személyes higiéné, dohányzás, alkohol, kábító-szerfogyasztás, saját környezet, döntés-következmény). A 7. évfolyamban függetlenségi törekvések és az egészség kapcsolata a döntő (változások-hogy nézek ki?, hogy érzem magam?, a család hogyan lát engem és én őket?, hogyan látom barátaimat és ők engem?, barátok és ellenségek, barátság vagy szerelem, kihívások-dohányzás és alkohol, előrettekintés-visszatekintés). A 8.évfolyam az egyed jövőjével foglalkozik. Minden eddig megszerzett ismeret használata, és vele járó következmények vállalása (egyéni felelősség, gondolkozz globálisan – cselekedj lokálisan, alternatív étrendek, változtassunk táplálkozásunkon, testmozgás SPORT, változtatnál-e életmódodon, hogyan legyünk sikeresek?, életed 10 év múlva).

Szaktantárgyak órakeretébe beépülve vagy koordinálva mindig jelen van az egészségfejlesztés és egészségnevelés és állandó hangsúlyt fektet a problémák megelőzésére..

A SPORT szerepe az egészségnevelésben

A testnevelés és sport felkészít az élet- és munkanehezségek elviselésére, a kapcsolatteremtő képesség fejlesztésére, szolidaritás, a tolerancia és a fair play szellemének megismertetése mellett az egészség megőrzésére is.

Az iskolai sport aktív szerepvállalásra és önkifejezésre nevel, önmegvalósításra ad lehetőséget. Speciális kognitív, affektív-emocionális és motoros tudást biztosít. A tananyag valamilyen szintű elsajátítása egészséges életmód és testkultúra fejlesztését is jelenti.

A testnevelés és sport műveltségi terület céljaiban elsődleges:

- egészségfejlesztő, egyben az egészség stabilitási tartományát növelő, biológiai érést a gyermekek egészséges testi fejlődését támogató
- az edzettséget, a testi és lelki alkalmazkodást, fizikai és lelki kondíciót fejlesztő
- szórakozást, örömkeltést, versenyzési vágy kiélését biztosító
- a sport- és mozgáskultúrával összefüggő ismereteket átadó, számonkérő funkció.

4.11.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Első és második évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára
- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természet-közelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavar-talan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- **Fenntartható fejlődés:** A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését.
- **A növekedés korlátai:** A Föld, és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- **Alapvető emberi szükségletek:** Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- **Az elővigyázatosság elve:** A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevesbé beavatkozó döntéshozatal szükségesége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- **Kölcsönös függőség:** A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó alapelv.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- A helyi tantervben szereplő tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- A környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére; minden évben a „Föld napja” alkalmából történő megemlékezés a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel; minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen; szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában; látogatás a Fővárosi Állat- és Növénykertben, valamint a budapesti Mezőgazdasági Múzeumban

Környezetvédelmi feladatok a tanulók számára

A tevékenységi területeket a környezetvédelem területei szerint csoportosíthatjuk:

- a) A talaj védelme
- b) vízvédelem
- c) levegővédelem
- d) növényvilág védelme
- e) az állatvilág védelme
- f) tájvédelem és az emberi környezet védelme

1. osztály:

Az időjárás elemeinek és változásának megfigyelése, lerajzolása. A megfigyelés során a víz megjelenési formáinak felismerése. Időjárási naptár készítése. Szimbolikus jelek (Nap, felhő, eső) használata. A csapadéktípusok vizsgálata. A Föld napja alkalmából a lakóhely szeméttől való tisztítása. Egy fa, vagy bokor örökbefogadása. Növények gondozása az osztályban. Az iskolaudvar növényzetének vizsgálata. Virágos növények magjainak elvetése, palántanevelés pl. Anyák napjára.

2. osztály:

Zajszennyezés vizsgálata. Az anyagok tulajdonságainak észrevétele, amelyek miatt a környezetet szennyezhetik, veszélyeztethetik. Fém, üveg, műanyagok vizsgálata. Pohár vízbe olaj öntése és vizsgálata. Az autók kipufogó gáza (levegő vizsgálata) által élőlények életkörülményeinek változása (növekedés, fejlődés, pusztulás). A megfigyelt jelenségek okainak vizsgálata. A lakóhely közelében lévő árkok tisztántartása, gyomok irtása, falevelek gereblyézése, összegyűjtése a lakóházak és iskola közelében.

3. osztály:

Tévémsorok, reklámok és az azokban előforduló helyes és téves tájékoztatások megfigyelése, elemzése. „Búvárkodás” előzetes feladatok megadásával természetfilmek és könyvtári könyvek segítségével. Palántanevelés különböző feltételek között (fény, víz, talaj megvonása, talaj szennyezése). 1-1 fa örökbefogadása, felnőttek bevonásával fák ültetése. Kirándulás alkalmával a helyes viselkedés tudatos alkalmazása. Madár-les, hangok a természetben (hangtérkép).

Jó és rossz fogalma a környezetünkben. (Szeméttérkép.) Segédkezés az illegális szemétkupacok felszámolásában.

4. osztály:

Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága, szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyező-források a környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei. Folyamatos megfigyelések, egyszerű vizsgálatok a levegő, a víz, a talaj tisztaságáról. Vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére.

Hogyan védekezhetünk a szennyezés ellen? Szennyezés nélküli falu és város tervezése. Természetvédelmi képek, cikkek, gyűjtése. Védett növény-, és állatfajok ismerete. Növények gondozása, fák ültetése felnőttek segítségével. Állatok környezetbarát, de humánus tartása.

5. osztály:

Készítsenek a tanulók felmérést saját településük utcáinak, vízlevezető árkok, járdák, út menti árkok, és a közvetlen környék erdeinek, buszmegálló rendezettségének pillanatnyi állapotáról. Az utcaképet csúfító szakadozott plakátok, hirdetések stb. helyett az illetékesek engedélyt kérve segédkezzenek esztétikus, a falu kulturáltságát, rendszeretét tükröző hirdetések kihelyezésében.

Felmérésüket, akár naplót vezetve, fényképekkel illusztrálva – rávilágíthatnak a meglévő visszasságokra, illegálisan kirakott szemétkupacokra. Ezeket a felméréseket 1-3 havonta ismételjék meg. Alakítsanak ki kapcsolatot a település önkormányzati képviselőivel, falurendőrrel, stb. Törekedjenek arra, hogy településük egyre tisztább, rendezettebb legyen – ahogy ez az Európai Unióban elvárható és természetes követelmény is!

A föld védelméért a mezőgazdaságilag művelt területeken figyeljék meg, hol látnak elszórt vegyszeres zsákokat. Érdeklődhetnek, hogyan küzd a helyi termelőség a talajpusztulás vagy minőségromlás ellen.

6. osztály:

Állapítsák meg a tanulók a területük, településük talajtípusát és hozzák kapcsolatba a rajta termesztendő növényfajokkal. Érdeklődjenek, hogy hova szállítják a háztartási hulladékot és mi lesz annak a további sorsa. Folyamatosan gyűjtsék tanulóink a hasznosítható hulladékokat. A vizek védelméért készítsenek rajzot a belvízlevezető csatornák útvonalairól és jelöljék a térképen azokat a pontokat, ahol ezek a csatornák folyó- vagy állóvízbe torkollanak. Vizsgálják meg a trágyatárolók lakott területtől való távolságát. Szennyeződhetnek-e élővizeink pl. állattartó telepek közelében. Rendszeresen naplót vezetve figyeljék környezetük élővizeinek felszínét: tiszta, áttetsző vagy zavaros, habos, uszadékos, olajfoltos vagy elszíneződött-e. Vízi növények, új fajok megjelenése is mutatja a vízminőség változását.

A levegő védelméért végezzenek a forgalmasabb utakon gépjárműszámlálást. Egy település vezetése indokolt esetben akár súlykorlátozást is bevezethet a kamionforgalom csökkentése, a levegő szennyezettségének csökkenése érdekében.

7. osztály:

Tájékozódjanak, hol és hogyan tárolják a háztartási hulladékot, figyeljék meg, mely utcák, utcárszek a legszemetesebbek, hová kellene több szeméttartót kihelyezni és rendszeresen üríteni. Zuzmóterképpel mérjék fel a terület levegőszennyezettségét. A növényvilág védelméért a tanulók mérjék fel a lakóterület zöldterületeit. Figyeljék rendszeresen a fák egészségi állapotát, különösen az aszfaltos út mellettiét és a fiatal példányokét.

Növényhatározó könyvek segítségével állapítsák meg a lakóhely és környéke fáinak, cserjéinek neveit és igyekezzenek ezekről minél többet megtudni. Tegyenek javaslatot parkosításra, fásításra. Gyakran vizsgálják az erdő fáit is, azok állapotát, ismerjék és védjék a védett növényeket. Figyeljék az évszakokkal és az időjárással összefüggő növényi életjelenségeket, hasonlítsák össze több éves átlagban. Az állatvilág védelméért barkácsoljanak madárodúkat,

etetőket és helyezték ki a parkokba, ligetes, erdős területre vagy a lakóhely, lakás, iskola közelébe. Ismerjék a hasznos madarakat, fészkeiket, és tisztas távolból (távcsővel) költés idején. Védjék környezetüket!

8. osztály:

Gyűjtsenek télre madáreledelt betakarítás után vagy a cserjékről ősszel. Gyarapítsák ismereteiket a madarak hangjáról, röpképéről, az emlősök lábnyomairól szerzett adatokkal. Rovarcsapdákkal tájékozódjanak egy-egy terület rovarvilágáról. Derítsék fel a lakóhely közvetlen környékének védettségre javasolható természeti értékeit: pl. egyedül álló idős fa, kipusztuló félben lévő, ma már ritka növény, ősgyep stb. A településükön megfigyelt, észlelt dolgokat jegyezzék le, ha van rá lehetőség részletes térképet készítve berajzolhatók a fontos információk. A súlyosabb rendellenességeket észlelve azokat azonnal fontos jelezni a település önkormányzatánál. Érdeemes tanulni más iskolák tanulóitól is, ezért a tapasztalatok kicserélése érdekében a tanulók levelezhetnek más megyékben élő tanulókkal, így is bővíthetik ismereteiket. Fokozottan óvják és figyeljék a gólyák fészket, ha épségüket villanyvezeték veszélyezteti. A természetet védő diákok ugyan nem gyakorolhatnak hatósági jogköröket, de jogosultak információt kérni az általuk észlelt hiányosságok megszüntetésére tett intézkedésekről. Folyamatosan gyűjtsék a hasznos hulladékot.

4.12 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén szakember tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

4.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

4.13.1 A magatartás minősítésének elvei

	Példás (5)	jó (4)	közepes (3)	rossz (2)
Viszonya a közösséghez	Szereti a közösségi életet, pozitív hatást gyakorol a közösség tagjaira, aktív. A Házi rend követelményeit megtartja, példát mutat társainak.	A közösségi életben szívesen részt vesz, de annak alakítását nem befolyásolja. A Házi rend szabályait megtartja.	Tudatosan nem árt a közösségnek, de nem lehet rá számítani. A követelményeket többé-kevésbé teljesíti.	Szándékosan árt a közösségnek, egyes tanulóknak. A követelményeket sokszor megszegi.
Személyiségvonásai	Aktív: tudatosan vállalja az iskolai követelményeket, társait is erre ösztönzi.	Egészséges passzív: Vitás kérdésekben az aktív mellé áll. Viselkedésére nincs panasz.	Ingadozó: Nem lehet rá számítani, hajlamos a fegyelem megsértésére.	Romboló aktív: szembeszáll az iskolai követelményekkel. Megsérti a fegyelmet, bomlaszt.
Felelősségérzete	Tettekben, kezdeményezésben mutatkozik meg.	Nem kezdeményez, de a helyes kezdeményezést támogatja.	Sodródik a közösség mellett, máskor a közösség ellen lép fel.	Szemben áll a közös célokkal.
Segítőkészsége	Társait buzdítja, keresi a javítás útját, szívesen foglalkozik a gyengébbekkel.	Szolidáris a problémákkal küzdő tanulókkal, de nem foglalkozik velük.	Szimpátiája ingadozó, időnként a rosszak felé fordul.	Nem törődik senkivel.
Viselkedése	Viselkedése, hangneme felnőttekkel, társaival minden körülmények között udvarias, példamutató. Nincs hatályos szóbeli vagy írásos figyelmeztetője, igazolatlan hiányzása.	Az elemi szabályokat megtartja, de közömbös a laza viselkedéssel szemben. Nincs hatályos szóbeli vagy írásos figyelmeztetője, igazolatlan hiányzása.	Felnőttekkel, társaival udvariatlan. Hatályos figyelmeztetője van. Igazolatlan hiányzása van, legfeljebb 4 óra.	Durva, goromba. Hatályos igazgatói figyelmeztetője, intője van. Igazolatlan hiányzása 1 vagy több nap.

4.13.2 A szorgalom minősítésének elvei

	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
Tanulmányi munka	Igényli tudása bővítését, céltudatosan szervezi munkáját. Munkája pontos, megbízható. Plusz feladatokat vállal (kiselőadások, tanulmányi versenyek) Képességeihez mértén teljesít.	Figyel órákon, feladatait elkészíti, az órákra felkészül. Képességeihez közel teljesít.	Munkája ingadozó (jó, közepes, figyelmetlen). Képességeihez képest alul teljesít.	Figyelmetlenül dolgozik. Feladatait nem végzi el.
Önállóság szintje	Önálló munkában önellenőrzése rendszeres. Képes önálló ismeretelsajátításra.	Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Képes önellenőrzésre.	Nem önállóan, csak utasításra dolgozik. Nem ellenőrzi munkáját.	Utasításra sem dolgozik.
Kötelességtudata	Magas fokú. Munkatempója állandó. Figyel, érdeklődik.	Fejlett. Munkatempója egyenletes, igényli az ösztönzést.	Munkája változékony (munkavégzésben, érdeklődésben)	Nem törődik kötelességeivel.
Érdeklődése	Képességeihez mértén tananyagon túli ismeretekre is kiterjed. Egyes tantárgyakban a tananyag felül is produkál. Képes felhasználni iskolán kívül szerzett ismereteit (könyvtár) is.	Érdeklődése nem állandó. Megmarad az iskolai tananyagon belül.	Szétszórt, ritkán figyel tartósan, érdeklődése csekély.	Érdektelen, közöny jellemzi.

4.13.3 A tanulók jutalmazásának iskolai elvei

- Tanév végén a tanévzárón a tanulmányi munka, sportteljesítmény, közösségi életben mutatott kiemelkedő eredmények jutalmazása. (pl. oklevél, jutalomkönyv)
- Osztályok közötti verseny győztesének jutalmazása.
- Kimagasló teljesítmény azonnali elismerése akár oktatási, akár nevelési területen az iskola összes tanulója előtt.
- Osztályfőnöki, szaktanári és igazgatói dicséretnek adományozása kiemelkedő teljesítmények esetében.
- Az átlagon felüli, kimagasló teljesítményt a nevelőtestület az egyes tantárgyakban elismerheti dicsérettel.
- Több tantárgyból kiemelkedő teljesítményt elérő tanulót általános nevelőtestületi dicséretben lehet részesíteni.

4.14 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Alapelveink

Tanulóközpontú, differenciálást biztosító didaktikai módszerek.

Az életkori sajátosságokat maximálisan figyelembe vevő játékos elemeket is tartalmazó tanítási környezet biztosítása.

Tevékeny tanulói magatartásra és fokozott aktivitásra építő pedagógiai hatásrendszer kialakítása.

Személyre szabott tanulási stratégiák kialakítás.

A tanulók részére folyamatos visszajelzés, értékelés.

Tanulásszervezés

Főbb jellemzők

- a diákok fejlettségére és fejlesztési szükségleteire kitüntetett módon figyelve differenciált tervezés, tanulásirányítás;
- fokozottan növekvő tanulói terhelés, teljesítményelvárás;
- élményszerű és problémahelyzetekből kiinduló tevékenységek, kreativitást ösztönző feladatok;
- az ismeretszerzés forrásainak megtapasztalása, azok eszközként történő alkalmazásának megismertetése;
- gyarapodó ismeretek rendszerbe szervezése
- a már birtokolt ismeretek, tudás aktivizálása az új tanítási tartalmak feldolgozási folyamatában;
- a tanítási tartalmak feldolgozási folyamatában előtérbe helyeződik a tanulók együttműködésére épülő – kooperatív – technikák;
- a diákok előmenetelét folyamatos és fejlesztő visszajelzés, értékelés segíti.

Tanulásszervezési formák

- csoportmunka
- differenciált csoportmunka
- páros munka
- egyéni foglalkozás
- projektmódszer
- kooperatív módszerek
- erdei iskola (évente 2 osztály részére szervezhető)

4.15 A nevelőtestület által fontosnak tartott elvek

Kitüntetetten fejlesztendő kompetenciák

Olvasáskészség

- a szövegértő, élményszerző olvasás, optimális használhatóságú olvasástechnika

Íráskészség

- írásbeli közlés és kifejezés „kiírt” íráskészséggel

elemi számolási készség

- számírási készség, mértékegységváltások és négy számolási alpművelet.

elemi rendszerező képesség

- a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer formális szintje, elemi kombinatív képesség

Hangsúlyosan fejlesztendő kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

- szókincs
- szóbeli kapcsolattartás
- irodalmi és nem irodalmi szövegek megértése
- nyelvi stílusok érzékelése és adekvát alkalmazása
- kommunikációs helyzetek változatai

szövegértési-szövegalkotási kompetencia

- beszéd-készség, szövegek megértése, értelmezése és alkotása
- olvasás, írott szöveg megértése
- írás, szövegalkotás
- az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék

idegen nyelvi kommunikáció

- tények, fogalmak, helyzetek és érzések megértése és kommunikálása
- hallott és leírt szöveg megértése
- idegen nyelvi beszéd-készség és íráskészség

matematikai kompetencia

- számok, mértékek és struktúrák megértése, alkalmazása
- alpműveletek rutinos végzése
- rendező és kombinatív képesség
- érvek láncolatának megértése és hasonlóak alkotása
- bizonyítás eszközei és törvényszerűségei
- matematikai, információszerzési eszközök hatékony alkalmazása
- tájékozódás a térben
- tájékozódás a világ mennyiségi viszonylataiban

- a tapasztalatszerzés, a képzelet, az emlékezés, és a gondolkodás alpműveletei a matematikában és a verbális tevékenységekben

Az alábbi kompetenciák fejlesztése folyamatos, állandó feladat:

környezettudatosságra nevelés – természettudományi kompetencia

- fenntartható fejlődés
- állampolgári kötelességek
- személyes felelősség
- fogyasztás és erőforrások

a hatékony önálló tanulás, a tanulás tanítása

- írás, olvasás, számolás
- összpontosítás
- tanulás céljának mérlegelése
- saját tanulási stratégia
- közös munka
- támogatás kérése
- érdeklődés
- önállóság
- metakognitív kompetenciák
- könyvtári és más információforrások
- előzetes tudás mozgósítása
- csoportos tanulás módszerei
- jegyzetelési technikák
- forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás

szociális kompetenciák

- értékorientáció
- egyéni és közösségi érdekek harmóniája
- közjó iránti elkötelezettség
- érzelmi intelligencia fejlődése
- konfliktuskezelés
- céltudatos együttműködés

esztétikai kompetenciák

- megismerés tudatossága
- tartalom és forma közti kapcsolat
- érzések, élmények kifejezésre juttatása

Kompetenciafejlesztéstől várt eredmények

Kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása.

Tanulói hatékonyságot fokozó tanulásszervező technikák megismerése, begyakorlása.

A tanulás belső motivációjának megerősödése.

Tanulásban tanúsított aktivitás eredményjavító szerepének növekedése, metakogníció.

Előzetes ismeretek eredményesebb mozgósítása.

Probléma-megoldási képesség komplex feladatok adta fejlesztése.

Az egyéni képességek sikeresebb kibontakozása.

Információs és kommunikációs technikák eredményesebb alkalmazása.

Tanulási nehézségek sikeresebb feltárása, egyéni bánásmód adta intenzívebb fejlesztési lehetőségek.

VÉLEMÉNYEZÉSI, EGYETÉRTÉSI, JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK:

A Gárdonyi Géza Általános Iskola PEDAGÓGIAI PROGRAM tervezetét a **szülők közössége** a nemzeti köznevelésről szóló CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 73. § (1) bekezdése alapján 2013. március 18-án véleményezte.

Szombathely, 2013. március 18.

Bertókai Katalin

szülői közösség elnöke

A Gárdonyi Géza Általános Iskola PEDAGÓGIAI PROGRAM tervezetét a **diákönkormányzat** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120. § (4) bekezdése alapján véleményezte.

Szombathely, 2013. március 18.

Debrősi Dániel

diákönkormányzat elnöke

A Gárdonyi Géza Általános Iskola PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT a **nevelőtestület** a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 26. § (1) bekezdése alapján 2013. március 20-án elfogadta.

Szombathely, 2013. március 20.

Mészáros György

nevelőtestület képviselőjében

A Gárdonyi Géza Általános Iskola PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 26. § (1) bekezdése alapján 2013. március 21-én jóváhagyom.

Szombathely, 2013. március 21.

Simon Mihály

igazgató

A Pedagógiai Program 3.8 pontjában a pedagógusok legfontosabb helyi feladatai rész az alábbiakkal egészül ki:

A kísérő pedagógusok a hatályos szabályozás szerint felelősek a vonatkozó rendelkezések betartására, az önként jelentkező kísérők, illetve egyéb jelen levő személyek a pedagógus-kíséretet nem helyettesítik.

Pedagógiai Program 4. Az intézmény helyi tanterve rész az alábbiak szerint módosul:

Az 53/2016. (XII.29.) EMMI rendelet módosította a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletet, aminek értelmében az erkölcsstan tantárgy neve etika tantárgyra változott 2017.01.02-i hatállyal.

A törvényi előírásnak megfelelően az intézmény Pedagógiai Programjában az erkölcsstan tantárgy neve etika tantárgyra változik.